

פרטיכל מס' 1/5

מישיבת ועדה הכלכלה

ביום כג' בשבט תש"א-א-30.1.51

נוכחים:

חברי הועדה:

היו"ר מ. בדר
י. ספיר
ח. לנדו
ש. לביא
מ. אונא
א. בהיר
ס. ארם
א. מזור
ה. פורדר
ס. וילנר
ש. גורן
צ. יהודה
א. דקנטי
נ. הרפז

סדר-היום:

- א. סיכום הדיון בשאלת המלט.
- ב. הדיון על מסקנות הביניים של הועדה לחקר מקורות השוק השחור.

הישיבה נפתחה בשעה 10.30

היו"ר מ. בדר:

אני פותח את הישיבה.

בשנוע שעבר סיכמנו את כל ההצעות וההסתיגויות בשאלת המלט. השארנו רק סעיף אחד, אותו החלטנו לברר בנוכחותו של ב"כ משרד המסחר והתעשייה. הסעיף הזה אמר, לפי הסיכומים שהוצעו בוועדת הכלכלה, שמודיעים בכנסת כי בענין היבוא ללא תשלום יתקיים דיון מיוחד. היתה גם הצעה שאנו נחליט בענין היבוא ללא תשלום, כי יש לזה קשר אמיץ עם הענין בו אנו דנים. אתמול שמענו את דבריו של שר המסחר והתעשייה, וכן הסברות מפי מר נוי - מנהל אגף הבניה במשרד המסחר והתעשייה. עלינו לקבל החלטה בנקודה זו.

אפשריות כרגע שלוש הצעות: הצעה אחת האוסרת, שאין אנו מקבלים כל דעה בקשר עם ענין זה, בלומר איננו מציעים לממשלה לשנות מה שהיא נוהגת לעשות עד עכשיו; הצעה שניה יכולה להיות אותה הצעה, שאנו נשוב לענין זה ברגע שיהיה בירור כולל של כל ענין היבוא ללא תשלום; ההצעה השלישית יכולה להיות הצעתו של ד"ר פורדר.

ח. לנדו:

אני גם כן הצעתי הצעה ברורה בשאלה זו. אני בכלל מציע ביטול ה-50%, בעוד שד"ר פורדר מציע לעשות זאת רק במידה שהדבר נוגע לשיכון עממי פרטי.

י. ספיר:

אני תומך בהצעתו של לנדו. אינני רואה כל הצדקה בהבחנה שדורש ד"ר פורדר. ובכלל, אינני סנין מה ז"א, שכוון עממי פרטי?" אני דורש הגדרה ברורה יותר.

ה. פורדר:

אני מציע לדרוש מהממשלה סידורים כאלה בנוגע ליבוא מלט, אשר יאפשרו גם שיכון עממי.

היו"ר מ. בדר:

איננו יכולים לקבל הגדרה כזו. אתמול היתה כאן ישיבה עם שר המסחר והתעשייה, והוא אמר שאיננו מקבל את הדבר הזה; הוא לא אמר זאת בלי הסברה, אלא הסביר גם שטונה מלט אינה דורשת רק דולרים בשביל טונה מלט, אלא כל טונה מלט גורמת להוצאה כספית בדביזים, של מאה דולר. לכן, גם בגלל זה אין אפשרות לוותר על התשלום הנוסף.

אנו עומדים כרגע בפני מצב מסוים, שמטעם הממשלה כבר הודיעו לנו דבר מה; ב) איננו מתעוררים כרגע בעניני עץ, ברזל וכד', אלא רק בענין המלט. בענין זה ישנה הצעה של לנדו, שזה יותר נגד המסחר האורגניזלי; ד"ר פורדר מציע לדרוש מהממשלה שהיא תמצא סידורים שדבר זה יאפשר בכל זאת בנין של שיכון עממי מאורגן. הצעה זו היא חסרת כל תוכן ממשי; זוהי אפליציה ולא יותר. את האפליציה עשינו כבר אתמול בישיבה עם שר המסחר והתעשייה. הצעתך יכולה להיות קונקרטיה רק אם תחליט על אחוז מסוים, 30% או 20%, אבל דבר מה ברור.

א. בהיר:

השר אמר בראשית דבריו אתמול, כי הממשלה אינה יכולה לוותר על ההכנסה הזו במטבע זר. הוא אמר דבר נוסף, כי התנאי הזה לא הפסיק את ההסכמים שהיו עם הממשלה, ואפילו בשבוע האחרון נעשו הסכמים על מיליון דולר. אני יודע שאנו בודקים עדיין שאלות שונות הקשורות ביקווא ללא תשלום של חמרי בנין וכו', והעובדה הזו שכל טונה מלט המובאת מחו"ל וצריכה להימכר לבנין מחייבת השקעה של עוד מאה דולר מצד הממשלה בעד חמרים אחרים, מחייבת אותנו להיות זהירים מאד בדיון נפרד על ענין המלט. זה יוצר תמיעה של חמרי בנין אחרים.

הצעתי היא, לא לקבל בענין זה את המלצה שניתנה בהזדמנות הדיון בשאלה זו, אלא בשאיר את אלת יבוא המלט ללא תשלום לבירור כללי בקשר עם יבוא חמרי בנין ללא תשלום. אינני יודע מדוע יש להבדיל בבירור הזה בין מלט לבין חמרי בנין אחרים.

היו"ר מ. בדר:

כלומר, אתה מציע להסתפק בהחלטה אשר עליה מודיעים בכנסת, שהוחלט לקיים דיון נפרד בשאלה הכוללת של לבוא ללא תשלום של חמרי בנין.

ה. פורדר:

אני מבקש לשמור לי את הזכות להגיש את הצעתי בסוף הישיבה, היות ועלי ללכת.

מ. אונא:

כרגע זה, המוצא הנוח ביותר הוא לנהוג כהצעת בהיר, אולם אנחנו איננו מחפשים לנו מוצא נוח בלבד. עלינו למצוא פתרון לשאלה. אני מבין כי את הצעת לנדו אי אפשר לקבל, היות ושמענו את הודעת הממשלה (ואני חושב שיש לה גם כן על מה לסמוך); אני חושב שאולי אפשר למצוא מוצא ע"י זה שנגיד, כי לשכוננים עממיים לא צריך לקחת יותר ממקסימום 30% תוספת. גם החלוקה הזו תיכנס לתוך החלוקה של חמרי בנין.

א. בהיר:

הצעתך תביא לידי סיבוכים, כי אתה נותן כאן מקום לשוק שחור ורווח של עוד 10-15 ל"י על טונה מלט ליבואנים.

י. ספיר:

הצעתו של בהיר היא מוזרה בטקצת; קודם כל, הועדה לנה במשך כמה זמן על ענין המלט, ואי אפשר עכשיו לבוא ולומר לכנסת/ כי היא תדון על ענין המלט בדיון כולל על חמרי בנין.

הטענה שלל יחידת מלט לחדר מחייבת הוצאה של מאה דולרים לחמרים אחרים אינה ענין לנידון. אין זה מחייב את הממשלה להמציא דביזים, ברזל ועץ לאותה כמות מלט. אינני יודע מה יהיה גורל ההסדר של חמרים אחרים, אבל במידה שיהיה צורך להגביל את חמרי הבנין הבאים בדרך הרגילה לסוגים מסוימים של בנין, זה יחול על אותו בנין שבשבילו מביאים מלט ביבוא ללא תשלום. משום כך, אינני רואה כל צדק לדחות את החלטתנו בענין זה. אני חוזר ואומר, שאם נעשה כדברי ד"ר פורדר, זה רק יסבך אותנו מאד.

בדבריו של שר המסחר והתעשייה היה עוד מוסמס אחד. הוא אמר, כי הממשלה אינה מוכנה היום לשנות את הדרך, אבל אם יתברר שהמקור הזה נסתם ואי אפשר להביא מלט ב-50%, תהיה הממשלה מוכנה לדון בדבר. אנו הופכים פה את הענין הזה למקור של דולרים לאיזה מסרות שהן, בעוד שלדעתי, הדיון שלנו צריך להיות לצרכי הבניה - מה יותר טוב, ולא יצירת דביזים בשביל האוצר.

משום כך נבכנה המסקנה לבטל את ההגבלה הזו, אלא אם יש צורך בפיקוח על המחירים - אין לי התנגדות.

ס. ארם:

אם משלימים עם ה-50% ואחד עם זה אין רוצים להפסיק את הבניה העממית, צריכה לבוא במקום הצעת אונא-הצעה אחרת: מען הרנין העממי יש לסייג אחוז מסוים ממלט "נטר", כדי לא לחבל בבניה הפרטית וכן לא לחבל בענין האחוזים. אני רואה זאת כאחת ההמלצות החשובות לגבי המלט, כדי לא להפסיק את השיכון העממי.

א. יהודה:

הצעת ארם אינה הצעה חדשה, היא כלולה בתוך ההחלטות שלנו ואינה מחדשת דבר. אם נקבל את הצעת אונא, יסבך אותנו הדבר מאד. אני חייב לומר כי הצעתו של לנדו אינה הצעה רצינית. אני מבקש מכם לחשוב אם זה לא מחייב הורדת הלירה שלנו עוד יותר, באופן דראסטי מאד; איננו יכולים לומר, כדברי ספיר, שאנו דואגים רק למלט, ואיננו דואגים למדינה ולאוצר. אנו אנשי מדינה ולא אנשי מלט, וכשעוסקים בשאלה ממין זה, יש לראות איך היא משתקפת בתמונה הכללית, אחרת אי אפשר לבוא לפתרון הגיוני ולמסקנות הגיוניות.

היו"ר ס. גרם:

אני יכול כעת להצביע את ההצעות השונות, אולם לפני כן הייתי רואה למצוא נוסח משותף להצעות פורדר, אונא וארם. האם יסכימו החברים לנוסח הבא: "לשיכון מאורגן עממי, שייעשה ע"י חברות שיכון מאורגנות ומוכרות, תינתן הנחה שתתבטא בזה, שעל כל 2 טון מלט המובאים לפי התנאים האלה, מובטח להם חצי טון מלט מ"נטר".

הצעה זו לא תסבך את היבוא ללא תשלום, והיא נותנת אפשרות הקלה לשיכון עממי מאורגן, כי בכל זאת צריכים אנו להגדיל בין השיכון העממי לבין אלה שבונים משום שיש להם די כסף, או שהם מוכרים את הדירות כפי שהם מוכרים אותן כיום.

ש. גורן:

הצעת היו"ר אינה מוסיפה ולא כלום; השיכון העממי אינו מטמטש בחמרים המובאים מן החוץ, אלא יצטרך להסתפק במה שהממשלה תוכל לספק לו.

ס. ארם:

אני מסכים להצעת היו"ר, אולם מציע להגדיל את האחוזים לטון מלט על כל שני טון.

י. ספיר: קודם כל צריך להגדיר מה ז"א "שיכון עממי".
(ב) במה גדולה זכותו של שיכון עממי מאורגן
מזכותו של פרט הבונה לעצמו דירה בדיוק באותו הסטנדרט של שיכון
עממי? ההגדרה הזו נותנת זכות עדיפות לא לתוכן של בנין אלא לצורת
האורגניזציה של המשתכנים, וזה בלתי צודק. אם ייקבע סטנדרט, הוא
צריך לכלול לא רק שיכון עממי מאורגן.

ח. לנדו: אני סבור שהמגמה שלנו כשאנו דנים על מלט
חייבת . . . למצוא פתרון לבנין כולו
בכיוון בניה עממית זולה, ולא מצטער כלל אם יפסיקו לבנות את דירות
הלוקסוס. אם נמצא נוסח מסוים, אני מוכן להוריד את ההסתייגות שלי.
(ב) מה טירוש הדבר "שיכון עממי"? האם מוכרחים היום להיות חברים
במפלגה מסוימת כדי לקבל שיכון עממי זול? יהודי שאינו חבר מפלגה
יין לו ברירה אלא ללכת לאותם השיכונים של 20 אלפים ל"י, ואם אין לו
הסכום הפנטסטטי הזה, אין לו גם שיכון. אני מציע למצוא נסוח קובע
ראשית את ההגדרה המדויקת מהו שיכון עממי זול, והשאיפה לעידוד הבניה
העממית הזולה; (ב) נוסחה שניה אשר תדבר על הקלות למען שיכון עממי
זה.

א. בהיר: אני חושב שאפשר כרגע להצביע את הצעת לנדו,
אם יהיו שני מינים של יבוא ללא תשלום. הבעיה
שהציג היו"ר היא בעיה אחת לגמרי. באיזה אופן אנו נבטיח מלט
מתוצרת "נשר" בשביל בניה עממית סטנדרטית, מחוץ למסגרת הכללית של
העדיפויות? בסעיף העדיפויות אנו סימנו את השיכון העממי הזול
בסעיף 5 של העדיפויות. ברגע שהממשלה תקבע את העדיפויות, ייקבעו
גם כמות מלט בשביל סעיף 5. יכול מאד להיות שהמלט הזה לא יספיק לכל
היקף הבניה מסין זה, אבל זה אינו משנה כרגע את הבעיה של יבוא מלט
ללא תשלום. אני מציע שבשאלת המלט ללא תשלום ישאר אותו סידור. ^א
ובינתיים אנו לא צמליץ בפני הממשלה על כל שינויים של אחוזי מטבע
זר שהיא דורשת לאוצר. אני מציע להצביע בנקודה זו.

השאלה, כיצד להבטיח כמות מספקת של מלט בשביל
הבניה העממית בארץ אינה קטורה במסקנות בענין המלט.

היו"ר ס. בדר: יבון שתי הצעות ברורות והצעה אחת שאני צריך
עוד להגיע עליה להסכם. הצעה אחת ברורה אומרת:
להתיר את היבוא ללא תשלום של המלט, בלי תשלום נוסף של הממשלה.

לאחר הצבעה נדחתה ההצעה. ב-8 נגד 4 קולות.
ח. לנדו שומר לעצמו זכות הסתייגות.

ההצעה השניה היא: תהיה הודעה מסעם יו"ר
הועדה, ששאלת יבוא ללא תשלום של מלט תתברר בדיון מיוחד שיכלול
את בעית היבוא ללא תשלום של יבוא ללא תשלום של חמרי בנין בכלל.

לאחר הצבעה נדחתה ההצעה. ב-7 נגד 4 קולות.
לאחר הצבעה נדחתה הצעת היו"ר ברור נגד 3 קולות.

א. בהיר: אני מציע שהחלטה על הנוסח שהציע היו"ר תידחה
כשהועדה תדון על הסדר הבניה.

לאחר הצבעה נתקבלה הצעתו של א. בהיר

היו"ר ס. בדר: אני אנסח את כל ההחלטות שנתקבלו, יחד עם
ההסתייגויות. מחר יונחו המסקנות על שולחן
הכנסת ובטובע הבא יתקיים הדיון עליהן. כיררתי את הדבר בוועדת הכנסת

ושם אמרו לי: כל הדברים המועברים מן הכנסת אל ועדה, מועברים למען חוות-דעת או החלטת הועדה ומסירת הדברים לכנסת. על כן יכולה ועדה אם היא רוצה, להחליט שהיא גונזת את הדבר; אבל ברגע שהיא מחליטה להעבירו לכנסת, יכול לא להתקיים דיון בשאלה זו, רק אם מישהו קם ומציע, לאחר שהוא שמע את הדו"ח של יו"ר הועדה, להוריד את השאלה מסדר-היום של הכנסת. זוהי הפרוצדורה היחידה האפשרית, בכדי לא לדון על שאלה מסוימת.

א. סח"ר: אני מציע שנביח על שולחן הכנסת את הדו"ח ונעביר לממשלה את הפסקנות, מבלי לעבור בכנסת להצבעות על כל סעיף של הסתיגויות. היו כבר תקידימים לזה בכנסת. היו"ר של הועדה מסר דו"ח של הועדה שהתקבל ברוב, ובמידה שהיו דעות מיעוט, הם מסרו הודעות בתור הודעות של המיעוט.

היו"ר מ. בדר: אבל אם הועדה מחליטה להמליץ על סידורים מסוימים, יש רשות לסייג סמציית סידורים אחרים להסתייג ולבקש שהכנסת תחליט בעניין זה.

ח. לנדו: ברצוני לבקש זכות הסתיגות על סעיף 5 של העדיפויות.

י. ספיר: אם ברצונתי לא רשם עדיין הסתיגות בסעיף זה, אני מבקש לרשום לי את הזכות הזו.

היו"ר מ. בדר: אנו עוברים לדיון על מסקנות הבחניים של הועדה לחקר מקורות הסוק השחור.

א. בהיר: אני מסרתי כבר דו"ח לועדה בעניין זה ודברי נמצאים בפרטיכל של הישיבה הקודמת. לאחר דברי דיבר מזור וחברים נוספים בקשו להעיר הערותיהם, גם חברי ועדת המסנה וגם חברים אחרים של ועדת הכלכלה. בקודה אחת נשארה פתוחה, בקשר עם ההסתיגות הכללית של לנדו שאני גם לא מסרתי אותה, כי העניין דרש עוד כמה כירורים. רק היום היתה לנו עוד ישיבה על אלוף בן-ארצי ועוזריו מסטכל אג"א, בקשר עם שאלת חמרי הבניין בניצוץ עבודות הצבא וכד'; דיון זה התאחר בגלל זה שר הבטחון נתן את ההוראה למסטכל אג"א להופיע בפנינו רק בשבוע שעבר, לפי בקשה נוספת שלנו. אנו עוד לא לסרנו קבלת תשובות על השאלות ששאלנו את נציגי הצבא, והדבר ייעשה השבוע הבא. לאחר שנשמע את כל התשובות, אנו בדברים עם לנדו בדבר הניסוח של ההסתיגות הכללית שלו, ובהתאם לזה נוסף גם את הניסוח של הדברים האלה, ברוח של רוב הועדה.

א. פרסינגר: היות והוחלט כאן בישיבה הקודמת, כי אחר שייגסור היו"ר בפועל של הועדה את הדו"ח שלו, יוסיפו חברי הועדה מילואים, כי הוא דיבר בחלק דברים בסם כולנו ובחלק רק בסמו ובסם מספר נוסף של חברים, ברצוני עכסיו לעשות זאת ולמלא את דבריו בכמה נקודות.

לי נראה שועדת הכלכלה אינה יכולה להתעלם מעובדה אחת יסודית והיא, שעוד ביולי הוקמה ועדת המחקר של הסוק השחור, ועכסיו-בינואר 1951-אנו מגיעים למסקנות הביניים הראשונות בלבד. אני חושב שאין הדבר הזה מחויב המציאות. אני גם איבני יכול לקבל את התמונה הסטטיסטית הוורודה של היו"ר בפועל. קודם כל לא יסבנו 30 ישיבות אלא רק 25. אני מציע זאת, כי הדבר מראה כמה יסבנו וכמה עבדנו, לא יסבנו יותר מאשר 50 שעות בסך הכל, והמציאות אינה מצדיקה

קצב עבודה כזה. הדבר הזה איננו יוצדק באופן אובייקטיבי, ואני חושב שועדת הכלכלה, כשהיא תצדק את המלצותיה היא, צריכה להדגיש זאת. אני חייב, גם אני חבר הועדה, כי בעד קצב עבודה כזה, יש לנהוג בועדה. אין ספק שיש לזה גורמים. לא פעם היו הצעות בענין זה. אני גם בטאתי את ההצעות האלה במכתבי אל יו"ר ועדת הכלכלה ואל היו"ר הקבוע של ועדת המטבה, מר אבא חוסי. אחת מטתי אלה: או שהועדה היתה צריכה להחזיר את המנדט לצבור, או היתה צריכה לעבוד. ולעבוד, פירושו לשבת 3-4 פעמים בשבוע, גם בתל-אביב וגם במקומות אחרים, ואם חברים היו עסוקים, אפשר היה להחליף אותם בחברי סיעותיהם שהיו יותר פנויים לעבודה. אבל אי אפשר שתהיה אסליה בצבור, כאילו מישהו דואג לענין זה, בעוד שאנו עובדים בצעדי צב כאלה.

יו"ר הועדה מצידו והממשלה מצידה לא דאגו אף פעם שאנו נקבל דו"ח, ולו גם הקלוש ביותר, ולו גם בכתב, מה עשתה הממשלה נגד השוק השחור. אנו חקרנו עדים רבים מאד, אולם לא ידעו ממעטיה לל הממשלה בטוח זה. אני חושב שזהו זלזול מצד הממשלה כלפי הכנסת וכלפי ועדת כנסת. אני יודע שפממסלה מצידה מאד מאד התעניבה - ואני אחראי על כל מה שאני אומר - בעבודתנו אנו, וקבלה דו"ח מאד מאד מפורט ומאד מאד מילולי על כל המתרחש בועדה, העדויות וכד', ואילו בפנינו נטמרה הממשלה מכל מטמרה. אני, למשל, דרשתי יחד עם מר מזור ספר נחמיאס יופיע ויעיד בפנינו, אולם איש לא הופיע. הזמנו את החוקרים מסעוד ראש הממשלה והם באו ואמרו: אנו בלתי תלויים; אנו במסור את דברינו לראש הממשלה. זה היה בזמן שראש הממשלה טעה בחו"ל, ולכן לא רצו למסור לנו את הדו"ח. מאז עבר פרק זמן ניכר, אולם אנו לא שמענו דבר בענין זה. אני מודיע לכם שדו"ח הביניים הזה חובר, מבלי שהיה למישהו אף הסווג הקלוש ביותר מה עשתה הממשלה בנידון. אחת הדרכים הפשוטות והסקובלות ביותר על דעת כל בור-בי-רב היא, שהממשלה תמסור קודם כל מה היא עשתה ומה ידעה על מקורות השוק השחור. אין זה כחייב את ועדת החקירה לקבל כל דבר שהממשלה טוטמת, אבל הועדה צריכה היתה לדעת, איזה מוטגים יש לממשלה על מקורות השוק השחור. זה היה יכול לעזור לנו הרבה, ואני מצדין זאת כליקוי חמור.

דברי בהיר מסמטים יסוד לדברי; אם הוא ימחק את הרצאתו, אני מוכן למחוק את דברי. יש לי רשות לדבר על צורת עבודת הועדה, ואני אביא זאת גם לכנסת. אני תומך בהצעה, שיהיה לוועדת המטבה יזמון-טיוט לסיים הכל, ונבוא לכנסת בהצעות של רוב ומיעוט, וזה יגזור למות דבר, מאחר את ועדת הכלכלה תוסיף את המלצותיה, אבל זה רחמני מאד - שבהיא יודיע כי לא היו דברים מעולם, והוא לא דיבר כאן מה שדיבר בישיבה הקודמת. אבל אם הוא הודיע לנו, כי הצעתו כיסוד מובחת על השולחן, אני רוצה לענות לו.

היה וכוח נוקב בוועדת הכלכלה על צורת עבודתה של ועדת המטבה וב-24/10 הוחלט שעל ועדת השוק השחור להגיש מסקנות ביניים תוך שבועיים ולגמור את חקירותיה תוך ששה שבועות. מאז עברו 3 חדשים ורק עתה מונחות מסקנות הביניים על השולחן. אני חושב שועדת הכלכלה אינה יכולה לעבור לסדר-היום על העברה כזו של החלטותיה היא; אלה היו החלטות שנתקבלו פה אחד או ברוב עצום, מלבד מזור וברובסטיין. אני חושב שועדת הכלכלה, בהביאה את הענין לפני הכנסת, צריכה לציין את עובדת ההשהיות ולגנותן.

אני מצדין כי ההקדמה חסרה בכלל בדו"ח שהוגש לוועדה. בהתחלה חשבנו שלא נזדקק בכלל להקדמה, ולולא היו מזור, לברז, וברובסטיין מבישים הצעות מלהם, היינו מחליטים בכלל לגשת רק למסקנות, מבלי הקדמה, אולם הם הגישו הצעותיהם. אבא חוסי הבטיח לפני זמן רב שהוא יבוא הצעה, אולם היא לא הובאה עד היום, וגם בהיר לא הביא לנו גישה של הקדמה. אני בקטתי לא פעם שיהיה ניסוח, על סבת שאוכל להצטרף לאחת ההצעות הקיימות, או אגיש נוסח משלי, אולם בקטתי לא נחמלתי. אני מוחה נגד זה שעד היום לא הוגשה הקדמה זו. אני מציע לציין את בהיר שעד מחר בבוקר יביט את הצעת הקדמה על שולחן ועדת החקירה.

לכר שלושה שבועות שמסתתפים בישיבות ועדת
המסנה רק ארבעה חברים: מזור, לנדו, בהיר ואני. אני דורש לחייב
את הסיעות להחליף את נציגיהן הבלתי פנויים.

אני מציע שתתקבל כאן החלטה, כי הועדה בסלואה
תבט עוד השבוע לדיון על הצעת הפריאמבל של בהיר; היא תסכם את כל
הדברים האלה, ויביא את הדבר לכנסת. אני מציע להטיל על ועדת החקירה
לעבוד פעמים רבות בשבוע, כמה שיש צורך, ולגמור את כל החקירות תוך
חודש ימים. אסור לנו להמשיך באותו קצב, בו עבדנו עד עתה.

היה גם חלק ענייני של ההצעות הסוננות
לפנינו, אולם אינני רוצה להכנס לחלק זה. הוטמעו כאן כל מיני דברים
שאינני מסכים להם, אולם הם יהיו בהקדמה ואינני מוצא לנחול לדבר עליהם
עתה. יהיה פה דיון ענייני על כל סעיף ואני אגיד את דעתי. אני גם אמסור
לחברים את הצעת ההקדמה שלי בכתב וזה יחסוך זמן, לכן אינני רוצה
להכנס עתה לזכוח עצמו ולענות על הערותיהם של מזור ואחרים.

איך צריכה הועדה, לדעתי, לגמור את עבודתה
באופן פרודורלי, ולהביא את הענין לכנסת? היא צריכה לקבל את כל החסר
סועצת החקירה ויש לה שתי אפשרויות: אף שתצרך המלצות מטלה. לדעתי,
אין לה זכות לזכות דבר, היות והיא לא חקרה, אלא רק להביע את דעתה,
להוסיף או לא להוסיף ששקפה המלצות, ולהביא את הדן בפני הכנסת בהקדם
האפשרי, יחד עם ההתייגויות. יש לי עצה לוועדה הכלכלה: לדעתי, יותר בריא
שהיא לא תתן שום המלצות, כי זה יגרור אותנו לדיון כללי בוסף.

ח. לנדו:
אני מתפלא על כל הוכוח הזה וצחקתו. הוא לא יוסיף
דבר, היות ולא יתכן שחברי ועדת הכלכלה, אשר אינם
יודעים את החומר ישנו את מסקנות ועדת החקירה. אני מציע שועדת הכלכלה
תיתן ייפוי כוח לוועדת המסנה לסיים את כל עבודתה ולהעביר את מסקנותיה
באופן ישיר לכנסת.

היו"ר ס. בדר:
אינני רוצה שגם בפריאמבל ייכתב דבר הסותר את עצמו.
ההטוריה היתה, שהחליטו להעביר את השאלה הזו
לוועדת הכלכלה. בישיבה הראשונה של ועדת הכלכלה בענין זה, אני אמרתי, כי
אין כל טעם שאנו ניכנס לדיון או שנמנה ועדת מסנה, באט לא תינתנה לוועדת
מסנה זו סטכיות רחבות, כי אחרת לא תוכל לחקור. פניתי בענין זה לשר
המספטים ועל יסוד זה נתן לוועדת המסנה את הסטכיות של ועדת חקירה. הוא
כתב: "הועדה תסור את מסקנותיה לוועדת הכלכלה, אשר תעביר אותן, יחד
עם מסקנותיה היא, לכנסת בגוף שיוגט בכתב." אנו יכולים להחליט, כי
היות והרכב הדעות בוועדת השוק השחור מזדה עם הרכב הדעות בוועדת
הכלכלה, נגיע לאותן המסקנות אם נחזור שוב על כל הוכוח. אולם לאני
אינני מציע לפתוח בדיון כללי, אלא לקרוא את המסקנות, ואם תהיינה
ההתייגויות בוספות על הקיימות, נוסיף אותן בכתב לואי להחלטות, ואח"כ
ניתן רשות גם להסתייגויות אלה; אבל ברור שועדת הכלכלה אינה שתכוננת
להרצות לפני הכנסת במקום הועדה לחקר מקורות הטקס השחור. עלי לציין,
כי אין לנו רשות להבציא את החלק הזה של הפריאמבל של לנדו, מזור
וברגשטיין מתוך גוף המיסוד שנגיש לכנסת. אני מציע שבהיר יכתוב
הקדמה ויביא אותה לפני ועדת המסנה. אין ספק שדעותיהם של מזור, לנדו
וברגשטיין קבועות והם לא יסכימו עם ההקדמה שלו, ואז תהיה הקסמה של
הרוב והקדמה של המיעוט. אנו בקיים עוד ישיבה אחת בענין זה, ועד אז
יכין בהיר את ההקדמה; אם תגיעו לידי מסקנה שאין צורך בהקדמה - מה
טוב. ועדת הכלכלה אינה יכולה לזנות דבר במסקנות של ועדת המסנה, זה
ברור.

א. בהיר:
ברצוני להודיע לחברי הועדה כי לא יכלתי להכין עד
היום את ההקדמה, היות והיינו צריכים לסמוע עדים.

ס. וילבר:
לדעתי, לא נוכל לעבוד אם לא נקבל את כל החסר של
ועדת המסנה.
היו"ר ס. בדר:
זה בלתי אפשרי, החומר הוא סודי. על כל פנים, אסאל
את שר המספטים.